

Sz.P.Marszałek RP
Włodzimierz Czarzasty
Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Warszawa 25.03.2026

Stanowisko do projektu ustawy o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego i niektórych innych ustaw (druk nr 1892)

Działając jako organizacja zajmująca się ochroną dzieci dotkniętych przemocą oraz wspieraniem rodzin w kryzysie, przedstawiamy niniejsze stanowisko do projektu ustawy (druk nr 1892).

Projekt ustawy w obecnym kształcie nie zapewnia realnej ochrony dziecka w procedurze przymusowego odbioru. Koncentruje się na formalnej transparentności (nagrania, protokoły), pomijając kluczowe mechanizmy zapobiegania przemocy oraz wtórnej traumatyzacji.

Najważniejsze zastrzeżenia

1. Brak ochrony przed przemocą

Projekt nie przewiduje obowiązkowej oceny ryzyka przemocy przed odbiorem dziecka. Nie reguluje również sytuacji, w której wobec osoby uprawnionej toczy się postępowanie karne (np. z art. 207 k.k. lub 200 k.k.).

W efekcie możliwe jest przekazanie dziecka osobie potencjalnie stosującej przemoc.

2. Ryzyko wtórnej wiktymizacji

Projekt nie wprowadza:

- procedury natychmiastowego wstrzymania czynności („STOP”),
- zakazu działań traumatyzujących,
- obowiązku przygotowania dziecka do odbioru.

Nagranie przebiegu czynności nie chroni dziecka – jedynie dokumentuje jego krzywdę, a samo nagranie może być wykorzystywane w niewłaściwy sposób.

3. Pozorna rola psychologa

Choć projekt wprowadza obowiązkową obecność psychologa, nie zapewnia mu realnych kompetencji ochronnych.

Brakuje:

- prawa do wstrzymania czynności,
- obowiązku sporządzenia opinii,
- obowiązku wcześniejszego zapoznania się z dokumentacją dziecka, w tym historią traumy lub przemocy.

4. Brak podmiotowości dziecka

Projekt nie gwarantuje dziecku prawa do bycia wysłuchanym ani uwzględnienia jego stanu emocjonalnego i relacji rodzinnych podczas procedury przymusowego odbioru.

Niezgodność ze standardami ochrony dziecka

Projekt pozostaje sprzeczny z:

- zasadą nadrzędności dobra dziecka,
- obowiązkiem ochrony przed przemocą,
- zakazem wtórnej wiktymizacji,

wynikającymi z prawa międzynarodowego oraz standardów ochrony dzieci.

W obecnym kształcie projekt:

- nie chroni dziecka przed przemocą,
- nie zapobiega traumie,
- nie gwarantuje jego bezpieczeństwa.

Postulaty stowarzyszenia

Wnosimy o uzupełnienie projektu o:

- 1.obowiązkową ocenę ryzyka przemocy przed wykonaniem odbioru,
- 2.wstrzymanie czynności w przypadku zagrożenia dobra dziecka,
- 3.zakaz przeprowadzania odbioru w sytuacji toczących się postępowań karnych dotyczących przemocy wobec dziecka lub rodziny,
- 4.realne uprawnienia psychologa, w tym obowiązek wcześniejszej analizy dokumentacji dziecka,
- 5.procedurę STOP
- 6.standardy minimalizujące stres i traumę dziecka.
- 7.standardy ochrony prywatności i godności dziecka